

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Факультет філології

Кафедра журналістики

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Освітня програма Журналістика та медіакомунікація

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Схвалено на засіданні Науково-методичної ради Факультету філології
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ, 2024

УДК 070 (07) + 654.19 (07)
ББК 76.120.0я7

Затверджено на засіданні кафедри журналістики Прикарпатського
національного університету імені Василя Стефаника

Протокол 1 від 30 серпня 2024 року

Методичні рекомендації щодо виконання та захисту кваліфікаційної роботи для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 061 «Журналістика» / уклад. І. Копистинська, Г. Марчук, Н. Марчук - Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. — 50 с.

Методичні рекомендації містять вказівки до виконання, етапи проведення дослідження, вимоги щодо структури, викладу матеріалу, оформлення робіт та підготовки їх до захисту. Для студентів другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності «Журналістика», а також рецензентів та наукових керівників, які здійснюють науковий супровід кваліфікаційних робіт.

УДК 070 (07) + 654.19 (07)
ББК 76.120.0я7

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	4
2.	Розділ 1. Вимоги до структури та змісту кваліфікаційних робіт на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти	9
3.	Розділ 2. Етапи виконання кваліфікаційної роботи	19
4.	Розділ 3. Правила оформлення, підготовка до захисту кваліфікаційної роботи та критерії її оцінювання	22
5.	Розділ 4. Підготовка, порядок та процедура захисту кваліфікаційних робіт	33
6.	Рекомендована література	38
7.	Додатки	41

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Магістр - це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Підготовка магістра завершується захистом кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики. Відповідно до стандарту вищої освіти, кваліфікаційна робота на освітньо-професійній програмі може бути двох типів – дослідницька (наукова) робота або практичний проєкт.

Типи кваліфікаційних робіт

Тип 1. Дослідницька (наукова) кваліфікаційна робота – це самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна праця, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної й варіативної складових освітніх програм підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти та є формою контролю набутих студентом у процесі навчання інтегрованих знань, умінь і навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків.

Тип 2. Кваліфікаційна робота у вигляді практичного проєкту являє собою виготовлений інформаційний продукт з пояснювальною запискою, що є самостійною кваліфікаційною працею, яка синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної й варіативної складових освітніх програм підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти та є формою контролю набутих студентом у процесі навчання інтегрованих знань, умінь і навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків.

Кваліфікаційна робота у формі практичного проєкту передбачає створення готового інформаційного продукту, який може бути попередньо оприлюднений у медіа чи медіаплатформах, чи апробований на практиці, або може бути повністю підготовленим до оприлюднення чи апробування. Така робота відображає результат пошуково-творчої діяльності у сфері журналістики та медіакомунікації і відображає здатність застосовувати на практиці здобуті під час навчання знання та вміння. Обов'язковим є подання пояснювальної записки.

При написанні магістерської роботи студент повинен керуватися положеннями Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», положеннями навчально-методичної документації, розробленої Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та Факультетом філології Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, методичними вказівками до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт.

Кваліфікаційну роботу на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти виконують державною мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці або практичного проєкту з пояснювальною запискою на правах рукопису в твердій або м'якій палітурці та в електронній формі.

Мета, завдання підготовки магістерської роботи та компетентності і програмні результати

Кваліфікаційну роботу (далі - КР) виконують на основі поглибленого вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, прогресивного досвіду з обраної проблеми, а також результатів власних досліджень визначеного об'єкта з метою вирішення встановлених прикладних завдань у сфері майбутньої професійної діяльності. КР повинна містити результати теоретичних і прикладних досліджень, носити творчий характер.

Метою підготовки КР є виявлення вміння студента самостійно виконати наукове дослідження чи розробити практичний проєкт на основі дослідження з обраної проблеми, продемонструвати набуті під час навчання професійні компетенції в науково-дослідній царині та/або практичній діяльності.

Робота має засвідчити рівень фахової підготовленості її автора до професійної діяльності, а саме:

- ступінь оволодіння теоретичними знаннями у певній сфері діяльності;
- вміння узагальнювати та аналізувати наукові джерела і фактичні дані;
- здатність працювати з нормативно-правовими актами;
- уміння творчо використовувати сучасні методики дослідження, напрацьовані у галузі журналістики та медіакомунікацій, та сучасні інформаційні технології;
- здатність до забезпечення інноваційної діяльності в процесі виконання своїх професійних (функціональних) обов'язків.

Основні етапи підготовки та виконання кваліфікаційної роботи:

- вибір та затвердження теми;
- складання та затвердження індивідуального завдання;
- формування плану роботи;
- розробка методології відповідно до мети та завдань КР;
- написання дослідницької роботи чи практичного проєкту;
- оформлення роботи;
- перевірка на академічний плагіат;
- попередній захист КР на випусковій кафедрі та допуск її до захисту в екзаменаційній комісії;

- рецензування;
- захист на засіданні екзаменаційної комісії.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність планувати час та управляти ним.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК07. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

СК03. Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.

СК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

СК06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Програмні результати навчання:

РН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

РН02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

РН03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних

джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН04. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

РН05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

РН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.

РН12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проекти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

РОЗДІЛ 1. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ НА ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.1 Основні вимоги до кваліфікаційних робіт

Кваліфікаційна робота повинна бути актуальною, містити елементи наукової новизни, виконана відповідно до сучасних досягнень науки, вдало поєднувати елементи теоретичних досліджень та практичної складової, відповідати науковим напрямкам досліджень кафедри журналістики ПНУ імені Василя Стефаника.

Кваліфікаційна робота повинна містити:

- обґрунтування актуальності та визначення об'єкта дослідження;
- системний теоретичний аналіз предмета дослідження;
- результати особисто проведених комплексних досліджень і аналіз прикладних проблем відповідно до теми дослідження;
- оригінальні особисті результати;
- обґрунтовані реальні пропозиції щодо удосконалення різних аспектів професійної діяльності відповідно до предмета дослідження.

Крім того, бути:

- належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи;
- апробованою (наукова публікація, участь у наукових конференціях, наукових, творчих проектах, опубліковані медіаматеріали).

Тема кваліфікаційної роботи повинна бути лаконічною, відповідати спеціальності та вказувати на проблему, яка буде вирішуватися. Тематика повинна відповідати професійним завданням, зафіксованим в освітній програмі «Журналістика і медіакомунікація».

Затвердження теми кваліфікаційної роботи та внесення змін до теми, призначення наукового керівника та допуск до захисту на засіданні екзаменаційної комісії відбувається на засіданні кафедри журналістики.

1.2 Структура кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота як оригінальне теоретико-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

Кваліфікаційна дослідницька робота або пояснювальна записка до практичного проєкту повинна мати:

- індивідуальне завдання;
 - відгук наукового керівника;
 - одну рецензію фахівця з досліджуваної проблеми з вченим ступенем і/ або званням (внутрішню або зовнішню);
 - анотацію про зміст і результати дослідження українською мовою обсягом до 0,5 сторінки;
 - титульний аркуш встановленого зразка;
 - зміст;
 - перелік умовних позначень (за необхідності);
 - вступ;
 - основну частину:
 - перший розділ – теоретичний;
 - другий розділ – дослідницько-аналітичний;
 - третій – дослідницько-прикладний або практичний проєкт зі специфікацією.
- Розділи структурно вибудовуються відповідно до змісту та основних завдань, сформульованих студентом.
- висновки до розділів;
 - загальні висновки;
 - список використаних джерел;
 - додатки.

1.3 Вимоги до структури та змісту кваліфікаційної роботи

Титульний аркуш КР містить (додаток Б):

- найменування вищого навчального закладу;
- назву факультету;
- назву кафедри;
- освітній рівень, на який претендує здобувач;
- тему КР;

- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- найменування спеціальності;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- відомості про рецензента;
- місто і рік захисту роботи.

Індивідуальне завдання (додаток Б) видає керівник кваліфікаційної роботи. У ньому визначається план роботи, завдання, терміни виконання. Індивідуальне завдання затверджується на засіданні кафедри. В ньому визначено план роботи, напрямок, завдання і терміни виконання.

Відгук наукового керівника (додаток В) розкриває особистість здобувача як дослідника, його науково-дослідницький рівень, інформацію про кваліфікаційну роботу та рекомендацію до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

Рецензія (внутрішня або зовнішня) відображає аналіз КР фахівцем, який має науковий ступінь і/ або вчене звання чи досвід практичної діяльності відповідно до проблематики дослідження.

Зміст (додаток Г) подають на початку КР. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел. Зміст має відображати суть теми, її складність та логіку дослідження. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково їхнє пояснення наводиться в тексті при першому згадуванні. Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться.

Вступ (не більше ніж 3 сторінки) окреслює наукове обґрунтування актуальності обраної теми, у ньому відзначають мету, завдання, предмет і об'єкт дослідження, наводять перелік застосованих методів дослідження, вказують наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, засвідчують апробацію результатів роботи, загальну характеристику структури й обсягу кваліфікаційної роботи.

Загальну характеристику кваліфікаційної роботи подають у такій послідовності.

Актуальність теми

Шляхом критичного аналізу нормативно-правової бази, порівняння з відомим вирішенням проблеми, визначення суперечностей, які необхідно розв'язати, обґрунтовують актуальність і доцільність роботи.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження. Від чіткості поставлених завдань залежать структура кваліфікаційної роботи, логіка, системність, можливість досягнення мети дослідження та формулювання обґрунтованих висновків. Тому варто дотримуватись логічної послідовності дієслів при формулюванні завдань. Наприклад, використовувати такі слова: розглянути, дослідити, дати характеристику; провести, здійснити; розкрити; критично проаналізувати; оцінити; виявити, визначити, виділити, виокремити; систематизувати, структурувати; узагальнити, класифікувати; окреслити; обґрунтувати; довести; розробити; сформулювати, сформулювати; запропонувати, внести пропозиції, розробити рекомендації тощо.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що створює проблемну ситуацію й обрано для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети.

Наукова новизна одержаних результатів характеризує особистий внесок автора у вирішення досліджуваної проблеми. Потрібно чітко сформулювати наукові положення, запропоновані студентом самостійно, зосереджуючи особливу увагу на ступені досягнутої при цьому новизни.

Виділяють такі ступені наукової новизни результатів дослідження:

— запропоновано принципово нові в даній галузі знання (вперше здійснено..., одержано..., розроблено..., визначено...);

— науковий результат розширює або доповнює відомі теоретичні чи практичні положення, вносить у них нові елементи (удосконалено..., розширено..., доповнено...);

— науковий результат конкретизує та уточнює відомі положення, використовує відомі методи для дослідження нових об'єктів і явищ (набуло подальшого розвитку..., уточнено...).

Наукова новизна може виявлятися в теоретичних положеннях, які вперше сформульовано і змістовно обґрунтовано; методичних рекомендаціях, які впроваджено у практику і які спричиняють суттєвий вплив на досягнення нових результатів або в інноваційному практичному проєкті.

При формулюванні наукової новизни можна використовувати такі вирази: «вперше здійснено комплексне...», «науково узагальнено та систематизовано...», «розроблено модель (чи методику)...», «досліджено специфічні зв'язки...», «визначено причинно-наслідкові зв'язки, фактори впливу...», «запропоновано інноваційний проєкт/продукт». Використовуючи наведені вирази, варто конкретизувати особистий внесок автора з відповідними поясненнями. Не можна вдаватися до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що в роботі зроблено, а насправді наукової новизни виявити неможливо.

Практичне значення одержаних результатів

У кваліфікаційній роботі треба подати відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати.

Апробація результатів роботи. Зазначається, на яких науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах оприлюднено результати дослідження, що викладені в кваліфікаційній роботі. Вказується кількість статей у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, де опубліковані результати роботи.

Якщо автор брав участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, засіданнях наукового гуртка із оголошенням результатів своєї роботи, результати досліджень були використані у промислових чи інших випробовуваннях чи впроваджені у практику та має цьому підтвердження (опубліковані тези, статті або програма конференції за темою роботи, у якій

студент брав участь), слід зазначити загальну кількість конференцій, їх назву, рік та місце проведення, а також вказати кількість публікацій із цієї теми. До апробації практичного проекту також належать оприлюднені на медіаплатформах інформаційні продукти.

Структура кваліфікаційної роботи. Подають перелік структурних елементів кваліфікаційної роботи та відомості про обсяг.

Основна частина кваліфікаційної роботи може складатися з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. В основних розділах кваліфікаційної роботи автор подає

- огляд літератури за темою та обґрунтовує вибір напряму досліджень;
- наводить методи вирішення завдань та їхні порівняльні характеристики;
- описує хід дослідження, вичерпно викладає результати власних досліджень, зазначає, в чому полягає їх новизна.

Автор повинен дати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів та порівняти одержані результати з аналогічними результатами вітчизняних та зарубіжних дослідників, обґрунтувати необхідність додаткових досліджень.

У кінці кожного розділу формулюють стислі висновки до нього.

При написанні кваліфікаційної роботи студенту рекомендується використовувати наукові праці професорсько-викладацького складу кафедри.

Висновки. У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані в роботі. Вони повинні містити стислий виклад актуальності теми, зроблених оцінок та узагальнень під час аналізу, а також пропозицій автора.

Ознайомлення з висновками повинно сформувати уявлення про досягнення автором кваліфікаційної роботи поставленої мети і завдань.

Список використаних джерел (додаток Г) свідчить про обсяг опрацьованих джерел, рівень вивчення досліджуваної проблеми. Список використаної літератури (список джерел) складається з бібліографічних описів використаних джерел. Список оформляється в алфавітному порядку за прізвищами перших авторів або заголовків. Спершу подаються описи кирилицею, потім латиницею. До списку використаної літератури мають входити наукові видання (монографії, статті у фаховій періодиці, наукових збірниках та ін.), довідкова література (словники, енциклопедії та ін.), нормативні документи (державні та галузеві

стандарти тощо), навчальні видання, за необхідності – покликання на публікації в медіа. До списку використаної літератури потрібно включити бібліографічні описи усіх джерел, які використовувалися при виконанні магістерської роботи, незалежно від того, процитовані вони чи ні.

Бібліографічний опис джерел складають згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», чинного від 2016 року.

Додатки. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал (при його великій кількості та неможливості подати у тексті), необхідний для повноти сприйняття роботи. До них вносяться допоміжні матеріали:

- великі таблиці допоміжних допоміжного характеру;
- допоміжні ілюстрації;
- тексти, розшифровки аудіо чи відеоматеріалів;
- верстку;
- опитування, анкетування;
- матеріали медіа;
- термінологічні глосарії;
- міні-словники;
- тощо

Додатки нумеруються великими літерами. На кожний додаток повинно бути посилання в тексті, наприклад, «...розміщення східнослов'янських племен» (дод. Б)». При повторному згадуванні використовують вислів «(див. додаток Б)».

Основна частина кваліфікаційної дослідницької роботи або пояснювальної записки до практичного проєкту повинна містити три розділи:

- перший розділ – теоретичний;
 - другий розділ – дослідницько-аналітичний;
 - третій – дослідницько-прикладний або практичний проєкт зі специфікацією;
- Кожний розділ починають з нової сторінки.

В теоретичному розділі 1 кваліфікаційної роботи автор подає огляд літератури за темою, аналізує стан вивчення проблеми, проводить критичний

аналіз виділених аспектів і визначає коло недостатньо досліджених питань; обґрунтовує необхідність досліджень таких питань, систематизує одержану інформацію і виділяє конкретні аспекти вивчення проблеми; уточнює понятійний апарат дослідження; зазначає перспективні напрямки подальших досліджень.

В дослідницько-аналітичному розділі 2, залежно від обраної теми, здобувач аналізує медіаринок або його конкретний сегмент, конкретне медіа чи комунікаційну інституцію або їх низку, вивчає й аналізує результати творчої чи комунікаційної діяльності інших осіб, інформаційні та комунікаційні продукти. У випадку написання кваліфікаційної роботи у вигляді практичного проєкту, студент аналізує ту організацію або той сегмент медіаринку, для яких створює власний інформаційний продукт чи проєкт, а також аналізує кращі зразки подібних творчих проєктів, які успішно функціонують у сучасному медіа-просторі.

Розділ 3 – дослідницько-прикладний (у разі написання дослідницької (наукової роботи) або практичний проєкт зі специфікацією.

У дослідницько-прикладному розділі здобувач пропонує інноваційні шляхи, методи чи інструменти вирішення аналізованої у кваліфікаційній роботі проблеми.

У практичному проєкті автор повинен подати опис та характеристику власного інформаційного проєкту чи продукту та сам проєкт чи продукт.

Практичним проєктом, що може бути поданим до захисту як кваліфікаційна робота, є один із таких інформаційних продуктів:

- 1) Серія (не менше п'яти) аудіовізуальних матеріалів, об'єднаних однією тематикою чи проблематикою. Тривалість кожного матеріалу – від 3 хвилин;
- 2) документальний фільм тривалістю від 15 хв;
- 3) фотопроект з серії фотографій (не менше 20 штук)
- 4) тематичний журнал
- 5) книга
- 6) брошура
- 7) журналістське розслідування для будь-якого виду медіа
- 8) авторська теле- чи радіопроеграма (від 15 хвилин)

- 9) серія подкастів (не менше п'яти, тривалістю від 5 хвилин кожен)
- 11) серія інформаційних публікацій на одну тему (не менше 5)
- 12) серія аналітичних публікацій з однієї проблематики (не менше 3)
- 13) розроблена рекламна чи PR-кампанія для обраної організації
- 14) бренд-бук організації
- 15) сайт організації
- 16) сторінка організації у соцмережах з послідовним та тривалим веденням упродовж написання роботи
- 17) гіперлокальний медіапроект-старт-ап
- 18) розробка авторського тренінгу за темою тощо.

Обов'язковими елементами опису продукту чи проекту є такі:

- *Обґрунтування продукту чи проекту* - повинно містити коротку анотацію роботи (назва, вид продукту, формат, хронометраж чи обсяг), розповідь про методику роботи автора над матеріалами, тобто розкриття творчої лабораторії; визначення новизни для аудиторії.
- *Специфіка аудиторії*. Автор характеризує аудиторію, на яку зорієнтований медіапродукт. Потрібно окреслити специфіку потенційної аудиторії, наприклад, вікові особливості (для дітей, підлітків тощо), гендерні, соціальні, географічні, професійні та інші особливості аудиторії, для якої призначено медіапродукт.
- *Технічні й програмні засоби*. Варто описати особливості використання відео-, аудіо, фото-, комп'ютерної техніки; специфіку організації процесу виробництва творчого проекту, детальну характеристика програмного забезпечення.
- *Сфера застосування*. Зазначається можливість представлення творчого продукту чи проекту в межах якогось із видів медіа (якщо, наприклад, телефільм вже транслювався в ефірі, чи був розміщений в мережі інтернет, вказати де і коли, зробити покликання). Закцентувати увагу на практичному значенні продукту чи проекту.

Після опису автор продукту чи проекту долучає матеріали, які супроводжували його розробку чи виготовлення, наприклад, тексти публікацій,

сценарій, план виробництва, розшифрування аудіо чи відеозаписів тощо. За потреби, якщо таких матеріалів велика кількість, їх можна виносити у Додатки. Опісля додається сам творчий продукт чи проєкт (диск з аудіо чи відео, макет, примірник видання, надрукований буклет тощо). Практичний проєкт може бути виконаний в ustalених чи гібридних жанрах/форматах, а також мати високий ступінь інноваційності.

У творчому проєкті передбачено високий ступінь авторства. Музичний чи фото супровід повинні бути авторськими або взятими із відкритих джерел з відкритою ліцензією та містити усі застереження щодо авторських прав.

Остаточний обсяг, хронометраж та інша специфікація практичного продукту чи проєкту залежить від обраної теми і обговорюється з науковим керівником.

Кожний розділ закінчується сформульованими висновками із стислим викладенням наведених у розділі результатів.

РОЗДІЛ 2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2. 1 Підготовчий етап у виконанні кваліфікаційної роботи

2. 1. 1 Визначення напрямку дослідження

Графік виконання кваліфікаційної роботи затверджується на початку навчального року, контролюється науковим керівником і кафедрою. За порушення графіка студент може бути недопущений до захисту КР.

Напрямок дослідження визначається відповідно до наукових інтересів студента, тематики наукових досліджень кафедри журналістики, замовлень медіаустанов тощо. Вибираючи напрям дослідження, доцільно скористатися запропонованим кафедрою переліком тем, що може уточнюватись або доповнюватись за бажанням студента та його наукового керівника.

2. 1. 2 Вибір і затвердження теми та плану кваліфікаційної роботи

Тема кваліфікаційної роботи повинна бути актуальною, мати теоретичне і прикладне значення, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку науки, а також враховувати особистий інтерес студента.

Пропозиції щодо вибору теми КР студент обговорює з науковим керівником. Обрання керівника і теми кваліфікаційної роботи оформлюється написанням заяви визначеного взірця.

За поданням наукових керівників кафедра розглядає теми кваліфікаційної роботи й ухвалює рішення про їх затвердження. Тема КР і науковий керівник закріплюються за студентом протоколом засідання кафедри не пізніше, як на початку другого місяця першого семестру навчання.

Зміна або уточнення затвердженої теми КР допускається не пізніше 2-х місяців до попереднього захисту дослідження.

2. 1. 3 Основні права та обов'язки студента і наукового керівника при написанні кваліфікаційної роботи

Виконання кваліфікаційної роботи повинно здійснюватися у тісній співпраці наукового керівника та студента відповідно до затвердженого індивідуального завдання на КР.

Основні обов'язки наукового керівника кваліфікаційної роботи:

1) допомога студентові у виборі теми кваліфікаційної роботи;

- 2) погодження календарного плану щодо завдань на кваліфікаційну роботу, контроль за виконанням;
- 3) допомога студентові при встановленні змісту кваліфікаційної роботи;
- 4) надання систематичних консультацій щодо порядку, послідовності виконання кваліфікаційної роботи, визначення змісту та обсягу відповідних частин роботи;
- 5) допомога студентові добирати наукові джерела, спеціалізовані дані (юридичні, архівні, статистичні тощо), які доцільно використовувати при виконанні кваліфікаційної роботи;
- 6) надання консультацій з питань виконання КР та залучення консультантів щодо відповідних розділів роботи (за необхідності);
- 7) перевірка виконання студентом проміжних етапів підготовки КР і надання допомоги в її науковому редагуванні;
- 8) систематичний контроль щодо якості виконання КР;
- 9) спрямування студента в питаннях апробації КР;
- 10) підготовка висновку на засідання кафедри про допуск кваліфікаційної роботи до захисту в екзаменаційній комісії;
- 11) написання відгуку на кваліфікаційну роботу.

Основні права наукового керівника:

- 1) вимагати від студента дотримання встановленого графіка виконання кваліфікаційної роботи;
- 2) висловлювати зауваження щодо КР, її окремих частин, повертати КР студенту на додаткове опрацювання;
- 3) вимагати виправлення помилок;
- 4) приймати рішення про відповідність/невідповідність КР встановленим вимогам з інформуванням про це студента та завідувача кафедри, на якій виконується робота.

Основні обов'язки студента при виконанні кваліфікаційної роботи:

- 1) обрати тему КР у строки, які щорічно визначаються розпорядженням підрозділу;
- 2) погодити завдання на кваліфікаційну роботу;
- 3) якісно і вчасно виконувати завдання наукового керівника;

- 4) розробити і дотримуватися календарного плану виконання кваліфікаційної роботи;
- 5) самостійно або за допомогою наукового керівника формувати перелік питань і практичних матеріалів, які належить зібрати і дослідити при виконанні КР;
- 6) зібрати й систематизувати наукові джерела, які доцільно використати при виконанні КР;
- 7) виконати кваліфікаційну роботу відповідно до календарного плану та даних методичних вказівок;
- 8) виконувати КР із врахуванням зауважень наукового керівника, вчасно усувати недоліки, виявлені науковим керівником;
- 9) своєчасно подати кваліфікаційну роботу на відповідну кафедру;
- 10) направити кваліфікаційну роботу рецензенту;
- 11) захистити кваліфікаційну роботу перед екзаменаційною комісією, продемонструвавши рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Основні права студента при виконанні кваліфікаційної роботи:

- 1) одержувати від наукового керівника консультації щодо загальних вимог до виконання кваліфікаційної роботи, її змісту та оформлення, структури, плану, формулювання мети, завдань, висновків та положень наукової новизни;
- 2) звертатися до наукового керівника із запитаннями, які виникають при виконанні кваліфікаційної роботи;
- 3) бути проінформованим про недоліки кваліфікаційної роботи, а також терміни їх усунення;
- 4) за згодою наукового керівника брати участь у наукових конференціях за результатами дослідження та публікувати їх у фахових виданнях.

2. 1. 4 Завершення роботи

Завершену КР студент подає науковому керівникові (науковому консультантові) для перевірки та підготовки письмового відгуку на неї. Відгук наукового керівника (наукового консультанта) повинен містити наступне:

- актуальність теми кваліфікаційної роботи;
- ступінь самостійності та оволодіння методами дослідження у виконанні кваліфікаційної роботи;

- наукову новизну, правильність та обґрунтованість наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у кваліфікаційній роботі;
- логічність, послідовність, аргументованість, літературну грамотність викладення матеріалу;
- практичну цінність отриманих результатів та їх значущість для науки і практики;
- висновок про відповідність кваліфікаційної роботи вимогам, що ставляться до такого виду робіт та допуск роботи до захисту.

Науковий керівник КР може висловити зауваження і вказати на її недоліки. Підпис наукового керівника має супроводжуватись розшифровкою його прізвища, ім'я, по батькові, наукового ступеня, вченого звання. Якщо студент порушив встановлені календарним планом строки подання кваліфікаційної роботи, не погоджувався із науковим керівником плану роботи, не інформував наукового керівника про хід написання дослідження та за наявності інших суттєвих порушень, науковий керівник вносить пропозицію про недопуск студента до захисту кваліфікаційної роботи, складаючи відповідну доповідну записку на ім'я голови екзаменаційної комісії за погодженням із завідувачем кафедри. У разі подання науковим керівником негативного відгуку, студент може бути допущеним до захисту кваліфікаційної роботи у разі позитивного рішення на засіданні кафедри.

2. 1. 5 Рецензія на кваліфікаційну роботу

Рецензія на КР є необхідним елементом творчих дебатів на захисті кваліфікаційної роботи, гарантією точного і неухильного виконання встановлених вимог до дослідження. Від ретельності роботи рецензента, аргументованості й повноти його висновків залежить оцінка кваліфікаційної роботи на засіданнях екзаменаційної комісії.

Критичний підхід до КР – це головний критерій високого професіоналізму рецензента та необхідна умова належної конструктивної дискусії під час захисту кваліфікаційної роботи.

Рецензія подається на кафедру не пізніше ніж за 3-5 днів до захисту КР. При умові, якщо рецензія зовнішня, вона повинна бути завірена установою, організацією, де працює зовнішній рецензент.

У рецензії повинні бути висвітлені такі обов'язкові питання:

- актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи;

- ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у кваліфікаційній роботі, їх достовірність;
- практична цінність кваліфікаційної роботи;
- стиль викладу та оформлення роботи;
- зауваження щодо кваліфікаційної роботи ;
- висновок щодо відповідності кваліфікаційної роботи встановленим вимогам, а також про її допуск до захисту.

Рецензія подається письмово і повинна містити загальний висновок щодо актуальності та якості виконання дослідження і може бути оціненою.

За відсутності рецензії кваліфікаційна робота до захисту не допускається.

РОЗДІЛ 3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ, ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт

Оформлення магістерської роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт. Текст роботи набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29–30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм); шрифт текстового редактора – Word Times New Roman або може бути замінено іншим подібним шрифтом чи іншим редактором, розмір 14 мм. Поля: зліва – не менше 25 мм, справа – не менше 10 мм, зверху і знизу – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту однаковою.

Робота подається до захисту у переплетеному вигляді.

Обсяг і форма написання кваліфікаційної роботи визначається кафедрою, але залежить від теми і типу вибраної кваліфікаційної роботи. Вона має містити, як правило, 50-60 сторінок основного тексту роботи.

Текст магістерської роботи повинен бути стислий, точний та логічно послідовний. Текст викладають, дотримуючись норм чинного українського правопису, використовуючи стиль ділового мовлення, необхідний для службових документів. Потрібно користуватися усталеною лексикою, наявною в академічних словниках, дотримуватися прийнятої наукової термінології, умовних символів та скорочень, уникати діалектизмів, засобів художньої літератури, нових іншомовних запозичень тощо, якщо вони не є предметом дослідження.

3.2 Оформлення розділів (підрозділів)

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки

пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу). Не допускається розташування назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів у нижній частині сторінки, якщо після неї міститься лише один рядок тексту.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3–4 інтервалам.

3.3 Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, додатків, рисунків, таблиць подають *арабськими цифрами* без знака №.

Нумерація сторінок кваліфікаційної роботи має бути наскрізною (включаючи ілюстрації) і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки. *Першою сторінкою є титульний аркуш*, який входить до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші, аркуші змісту номер сторінки не ставиться.

Нумерація сторінок проставляється, починаючи зі «Вступу».

Складові кваліфікаційної роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки та з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу крапка не ставиться. Наприклад:

«2.3» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

3.4 Вимоги до оформлення ілюстрацій, таблиць, формул та додатків

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання у тексті. Якщо

ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання, дотримуючись вимог чинного законодавства щодо авторських прав.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують безпосередньо під зображенням. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисуночний надпис). Ілюстрації позначаються словом «Рисунок...», яке разом із назвою ілюстрації розташовують після пояснювальних даних. Наприклад:

«Рисунок 4.2. Діаграма розвитку...».

Ілюстрації потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, другий рисунок третього розділу позначається як «Рисунок 3.2» або «Рис. 3.2».

Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «Рис. 1.2».

Таблиці. Цифровий матеріал здебільшого оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання у тексті.

Таблиці потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу (за винятком додатків). Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад: друга таблиця третього розділу позначається як «Таблиця 3.2».

Слово «Таблиця» вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці. Якщо таблиця переходить на наступну сторінку, то над іншими частинами пишуть «Продовження таблиці» із зазначенням номера.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над нею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють. Заголовки таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, які мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки й підзаголовки

граф зазначають в однині.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

У додатках вміщують матеріал, який не може бути послідовно розташований в основній частині через великий обсяг. Додатки потрібно оформлювати як продовження рукопису на подальших сторінках, розташовуючи відповідно до появи посилань на них у тексті. Додатки повинні мати спільну з рукописом наскрізну нумерацію сторінок. Додатки позначають послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад: Додаток А; Додаток Б.

Якщо у тексті один додаток, то він позначається як Додаток А.

Ілюстрації, таблиці, що є у тексті додатків, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: третій рисунок Додатка А позначається як «Рисунок А.3».

3.5 Загальні правила цитування та покликання на використані джерела

При написанні магістерської роботи студент повинен посилатися на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування документа, забезпечують необхідну інформацію про нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не включений до останнього видання.

При використанні матеріалів з монографій, оглядових статей, інших джерел з

великою кількістю сторінок, в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в магістерській роботі.

Посилання в тексті магістерської роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1–7]...».

Коли в тексті кваліфікаційної роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Приклад:

Цитата в тексті: «... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передачі інформації [13, с. 29]».

Відповідний опис у переліку посилань:

13. Дороніна М. С. Культура спілкування ділових людей: навч. посіб. /М. С. Дороніна. К.: КМ Academia, 1998. 192 с.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи того друкованого твору слід наводити *цитати*. Етикет потребує точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. Пряме цитування конкретного джерела не повинно перевищувати 1–2 абзаців. Кількість прямих цитат на одній сторінці роботи, як правило, не повинна перевищувати 2–3. Не потрібно подавати цитати у висновках.

Загальні вимоги до цитування такі:

1. Текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий».
2. Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при

цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається.

3. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.
4. При непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело.
5. Якщо необхідно виявити ставлення автора (вказати у дужках ініціали магістерської роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.
6. Цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім;
7. Якщо автор кваліфікаційної роботи виділяє деякі слова, то робиться відповідне застереження, наприклад: (курсив мій. – М.Х.), (підкреслено мною. – М.Х.), (розрядка моя. – М.Х.).

Слова і словосполучення скорочуються відповідно до ДСТУ 3582–2013

«Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила» (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ).

3.6 Перевірка на академічний плагіат

Порядок розгляду фактів академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності здійснюється на основі та у відповідності до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Кваліфікаційна робота студента має виконуватися із застосуванням загальних засад та правил наукової етики та академічної доброчесності. При виконанні кваліфікаційної роботи *студент зобов'язаний*:

- керуватися нормами Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;
- з повагою ставитися до авторських прав інших осіб, дослідження яких він використовує при виконанні кваліфікаційної роботи;
- коректно застосовувати інформацію з інших джерел шляхом здійснення належного цитування;
- не допускати проявів академічної недоброчесності, серед яких академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація тощо;
- вчасно подати КР на перевірку рівня академічного плагіату відповідно до графіку встановленого розпорядженнями Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та підрозділу.

Кваліфікаційна робота, у якій виявлено ознаки академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності, не допускається до захисту та повертається студенту на виправлення та доопрацювання.

Якщо робота допускається до захисту, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним. Якщо робота не допускається до захисту, що підтверджено у висновку про допуск роботи до захисту, до здобувача вищої освіти застосовуються заходи академічної відповідальності аж до відмови у захисті та анулювання попередніх результатів, про що вказується у висновку про допуск роботи до захисту. У випадку незгоди з висновком про допуск роботи до захисту автор має право подати апеляцію.

Види академічної відповідальності (зокрема, додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності (п. 3. 3. Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

Академічним плагіатом вважається оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів

власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Серед інших видів порушень академічної доброчесності, окрім академічного плагіату, є:

- самоплагіат – оприлюднення власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу.

Для уникнення академічного плагіату при написанні кваліфікаційної роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі дані.

Якщо в КР використано запозичений матеріал без посилання на автора та джерело, то робота за рішенням кафедри знімається з розгляду.

Перевірці на плагіат підлягає основна частина роботи (без списку використаних джерел та додатків) в електронному вигляді у представлених форматах: *.doc, *.docx, *.rtf.

Перевірку на плагіат забезпечує одноразово і безкоштовно керівництво університету. Випускові кафедри забезпечуються при цьому демоверсіями ліцензійної програми на антиплагіат.

Науковий керівник та студент попередньо повинні бути ознайомлені з встановленими програмою показниками щодо оригінальності тексту. Якщо встановлено факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності, то відповідальність лежить на авторів роботи.

Перевірка на плагіат має бути здійснена не пізніше ніж за 20 днів до захисту роботи, враховуючи і строк перевірки. Перевірка не повинна перевищувати десяти днів.

Результати перевірки на академічний плагіат потрібно обговорити на засіданні кафедри.

Процедура перевірки на плагіат та її наслідки регулюються «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної

доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».

Розділ 4. ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1 Попередній захист магістерських робіт

Після перевірки на академічний плагіат (не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку офіційного захисту) студент проходить процедуру попереднього захисту, відповідно до якого кафедра приймає остаточне рішення про допуск студента до захисту

На попередній захист студент повинен подати віддрукований та перевірений науковим керівником текст роботи. Захист проводиться на засіданні кафедри за обов'язкової присутності завідувача кафедри та наукового керівника і передбачає такі процедурні етапи:

- виступ автора магістерської роботи з повідомленнями про основні положення роботи;
- детальні відповіді студента на усні та письмові запитання членів кафедри щодо змісту й суті роботи;
- виступ наукового керівника про якість виконання роботи, про можливість допуску роботи до захисту перед ЕК. Кафедра робить висновки про готовність роботи до захисту перед ЕК, встановлює час роботи над зауваженнями та термін подачі роботи, оформленої згідно з вимогами, на кафедру.

На цьому ж засіданні кафедри затверджуються рецензенти магістерських робіт.

4.2 Захист магістерських робіт

На захист магістерських робіт у екзаменаційну комісію подають:

- зброшурований примірник магістерської роботи з висновком завідувача кафедри про допуск до захисту;
- письмовий відгук керівника з характеристикою діяльності випускника під час виконання роботи без зазначення оцінки (додаток Е);
- письмова рецензія на кваліфікаційну роботу з зазначенням рекомендованої оцінки.

Крім цього, Екзаменаційній комісії до захисту магістерської роботи можуть бути подані:

- друковані статті, тези, програми конференцій за темою роботи, у яких

автор брав участь;

- зразки матеріалів і інформаційних продуктів;
- документи, які вказують на практичне застосування роботи тощо.

Захист проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менш ніж половини її складу. На захисті можуть бути присутні і брати участь в обговоренні всі охочі, у тому числі і стейкхолдери, не порушуючи порядку й процедури захисту, оскільки захист є прилюдним.

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи, а також і презентація практичного проєкту чи продукту, у випадку вибору такого типу роботи;
- запитання до автора;
- виступ чи оголошення відгуку наукового керівника та рецензії;
- відповіді студента на запитання членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- наукова дискусія із досліджуваної проблематики;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Вступне слово необхідно підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання: обґрунтуванням актуальності теми, мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося зробити у творчій роботі, з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження. Продемонструвати саму роботу.

У виступі мають міститися також відповіді на основні зауваження наукового керівника та рецензента. Для кращого сприймання присутніми матеріалу бажано підготувати презентацію або виготовити необхідні таблиці, діаграми, графіки. Під час захисту магістерської роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуку та рецензії, а також у виступах на захисті.

Відповідати на запитання членів ЕК та присутніх на захисті слід тільки по суті.

Захист магістерської роботи фіксується в протоколі ЕК. Результати захисту випускної роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно». Оцінка за магістерську роботу виставляється на закритому засіданні ЕК і оголошується її головою випускнику і всім присутнім на відкритому засіданні.

4.3 Оцінювання магістерських робіт

Екзаменаційна комісія при визначенні підсумкової оцінки кваліфікаційної роботи враховує змістовні аспекти роботи та якість захисту роботи.

Кваліфікаційна робота сумарно оцінюється у 100 балів.

I. Кваліфікаційна робота – 60 балів.

При оцінюванні кваліфікаційної роботи беруть до уваги:

- вміння автора стисло, послідовно й чітко викласти сутність та результати дослідження;
- обґрунтованість мети кваліфікаційної роботи, логічність поставлених завдань і шляхи їх вирішення;
- відповідність розробки, аналізу, рішення проблеми кваліфікаційному рівню магістра;
- змістовність і цілісність структури кваліфікаційної роботи;
- інформативність заголовків і підрозділів щодо їхнього змісту, а також їх зв'язок з іншим текстом, логічний зв'язок між проблемою і розподілом кваліфікаційної роботи на розділи та підрозділи;
- оригінальність, правильна визначеність об'єкта і предмета дослідження;
- вміння знаходити і опрацьовувати наукову інформацію;
- використання сучасних методів обробки й аналізу інформації;
- надійність методів дослідження та достатність глибини дослідження;
- ґрунтовність отриманих теоретичних висновків, чіткість висновків і рекомендацій;
- практична цінність результатів дослідження й можливість їх практичного впровадження;
- правовий та соціально-економічний ефект від впровадження результатів дослідження;
- наявність всіх необхідних структурних елементів у роботі та їх логічна послідовність;
- відповідність кваліфікаційної роботи встановленим вимогам;
- загальне оформлення кваліфікаційної роботи;
- здатність автора аргументовано захищати свої пропозиції, думки та погляди;

- загальний рівень підготовки автора та володіння культурою наукової комунікації.

II. захист кваліфікаційної роботи – 40 балів:

- 1) вміння студента презентувати основні результати роботи – 20 балів;
- 2) відповіді на запитання (чіткість формулювання та відповідність запитанню) – 20 балів.

Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); системи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (100-бальна шкала).

При визначенні оцінки магістерської роботи приймається до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів. Рішення ЕК про оцінку магістерської роботи приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови ЕК є вирішальним.

При визначенні оцінки роботи повинна бути врахована думка рецензента, виступ студента під час захисту своєї роботи, його відповіді на зауваження рецензента та на запитання членів екзаменаційної комісії.

Повторний захист магістерських робіт з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадках, коли захист магістерської роботи не відповідає вимогам рівня підсумкової атестації, екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що студент є неатестованим, про що здійснюється відповідний запис у протоколі засідання комісії. Студент, який отримав незадовільну оцінку за магістерську роботу, відраховується з вищого навчального закладу. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

Усі засідання Екзаменаційної комісії протоколюються, вносяться оцінки, одержані при захисті кваліфікаційної роботи, особливі думки і зауваження членів комісії, вказуються кваліфікація та державний документ (з відзнакою чи

без відзнаки), що видається студенту-випускнику. Протокол підписують голова та члени Екзаменаційної комісії, які брали участь у засіданні.

Після закінчення роботи Екзаменаційної комісії голова комісії складає звіт, у якому дається аналіз рівня підготовки випускників зі спеціальності, якість виконання магістерських робіт, відповідність тематики та змісту робіт сучасним вимогам, характеристика знань студентів, виявлених під час захисту, недоліки у підготовці з окремих дисциплін (питань), висловлюються рекомендації щодо поліпшення навчального процесу.

Загальні підсумки роботи Екзаменаційної комісії обговорюються на засіданні Вченої ради факультету .

4.4 Порядок зберігання магістерських робіт

Електронні версії магістерських роботи, оформлені відповідним чином передаються до фондів наукової бібліотеки університету, про що складається відповідний акт, який зберігається на випусковій кафедрі. Рукописи магістерських робіт зберігаються на випускових кафедрах впродовж трьох років.

Рекомендована література:

1. Аньєс І.В. Підручник із журналістики. Пишемо для газет /пер.з фр. А.Андрусяка К.: ВД Києво-Могилянська академія», 2013.- 544с.
2. Бетчен Джефрі. Вогонь бажання. Зародження фотографії. Київ: Родовід, 2019. 248 с.
3. Ботнер Ю. Журналістська майстерність: навч.посіб. Т.: Навч.кн.-Богдан, 2013.- 232с.
4. Буряк В. Журналістська творчість як система образної комунікації: навч. посіб. Д.: РВВДНУ, 2016. 60 с.
5. Буше Ж.-Д. Репортаж у друкованій пресі : Пер. з франц. / Ж.-Д. Буше. - К., 2003. – 87 с.
6. Вайшенберг З., Кляйнштойнбер Г., Пьорксен Б. Журналістика та медіа: довідник. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2011. 529 с.
7. Вайшенберг Зігфрід. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова. / Зігфрід Вайшенберг. – К. : Академія Української преси, 2004. – 262 с.
8. Вальорска М. Агнєшка. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / пер. з нім. В. Олійника – К. : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. – 36 с.
9. Василик Л.Є. Конвергенція та крос-медійність: дискурс термінологічної парадигми. Вісник Національного університету Львівська політехніка. Серія: Журналістські науки. 2017. Львів: Вид-во Львів. політехніки. № 1. С. 11-17.
10. Войтович Н. Створення фейкових новин: новий шлях інформаційної війни. Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика : зб. наук. пр. Львів, 2014. Вип. 39, ч. 1. С. 42-47.
11. Горевалов С. Фотожурналістика в системі засобів масової комунікації: єдність слова і зображення: навч. посіб. Київ: Київ. міжнародн. ун-т. 2010. 296 с.
12. Горевалов С.І., Зикун Н.І., Стародуб С.А. Фотожурналістика в системі засобів масової комунікації:єдність слова і зображення. К., 2010. 296 с.
13. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: підручник / О. Я. Гоян. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 190 с.
14. Дворянин П., Лизанчук В., Новини на регіональному телебаченні. – Львів, 2016.
15. Деннер Н., Мюллер Ф. Як можна протидіяти «фейковим новинам»? : Аналіз. – Київ: Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019
16. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика: комунікативні маркери: навчально-методичний посібник. Київ: ЦУЛ, 2020. 184 с.
17. Дмитровський З.Є. Журналіст на телебаченні. – Львів, 2016.
18. Жадько В.О. Журналістика та основи редакторської майстерності: навч. посіб. / В. О. Жадько. - К. : Знання, 2012.- 271с.
19. Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення»
20. Закон України «Про медіа»

21. Закон України «Про освіту»
22. Здорова В. Теорія і методика журналістської творчості : Підручник / Здорова В. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
23. Зражевська Н. І. Розуміння медіакультури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіаконтроль. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А. 2012. 408 с.
24. Іванова О., Мойсеєва О., Стеблина Н. Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії. Київ: ТОВ «Бізнесполіграф», 2019. 232 с.
25. Іванов В.Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика : Підручн. – Передм. В. П. Мостового. – 2-ге вид, випр. – К. : Вища школа 2007. – 231 с.
26. Іванов В.Ф., Штурхецький С.В. Практикум із журналістської етики. К.: Київ.ун-т, 2011. - 431с.
27. Карпенко В. Журналістика : Основи професійної комунікації: Навчальний посібник для вузів / Віталій Карпенко – К. : Нора-прінт, 2002. – 348 с.
28. Копистинська І. М. Жанри журналістики [Електронне] : хрестоматія. / І. М. Копистинська. Івано-Франківськ : 2022. — 123 с.
29. Копистинська І. М. Проблематика засобів масової комунікації та реклами» [Електронне видання] : навчальний посібник. 2-ге видання, доповнене та виправлене. /І. М. Копистинська. Івано-Франківськ : 2022. – 242 с.
30. Копистинська І. М. Проблематика засобів масової комунікації: Конспект лекцій у 2-х ч. / Копистинська І.М., Гринівський Т.С. – Ч.1. – Чернівці : Чернівецький нац. Ун-т, 2009. – 68 с.
31. Копистинська І. М. Проблематика засобів масової комунікації: Конспект лекцій у 2-х ч. / Копистинська І.М., Мельничук Ю.Г. – Ч.2. – Чернівці : ЧНУ, 2009. – 96 с.
32. Копистинська І. М. Радіовиробництво [Електронне] : хрестоматія. — Івано-Франківськ : 2022. — 68 с.
33. Куляс І. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення; професійна етика журналіста-інформаційника. – К, 2006
34. Лизанчук В. Основи радіожурналістики: підручник / В. В. Лизанчук. – К.: Знання, 2006. – 689 с.
35. Лизанчук В.В. Журналістська майстерність. –Львів, 2011.
36. Марчук Г.І. Вплив ЗМІ на формування медіакультури. м. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2020. С.262-265.
37. Марчук Н.В. Використання інструментів PR в органах місцевого самоврядування на прикладі Івано-Франківської області.// Вісник Прикарпатського університету. Політологія. Випуск 14, 2020. с.55-59
38. Марчук Н.В. Інституціональні особливості формування регіонального медіапростору як компонента державної політики. // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія. Випуск 17, 2024.с.115-120
39. Політика гендерної рівності в медійному контенті./ Комісія з журналістської етики, 2024. – 16 с.
40. Посібник з журналістської етики / [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куш Л.]. — К. : Комісія з журналістської етики, 2023. — 129 с.

41. Пристай Г. І. Комунікаційні засоби мережевого позиціонування культурного розвитку регіону / Г. І. Пристай. // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. – Івано-Франківськ, 2019. – № 2 (54). – С. 378–389.
42. Радіовиробництво: Навч. посіб. / Ю. П. Єлісєвич, М. В. Нагорянк / За заг. Ред. Проф. В. В. Різуна – К. : ТОВ «Друкарня «Бізнесполіграф», 2017. – 304 с.
43. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник/В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. Д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 420 с.
44. Мой Д., Ордольтф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62 / За загал. ред. В. Ф. Іванова; Пер. з нім. В. Климченка. — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. — 234 с.
45. Савчук Р. Стилїстичні засоби у заголовках сучасних медіатекстів: психолінгвістичний аспект. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 34. Том 4. С. 161–170.
46. Сташен Бйон. Мобільна журналістика: практичний посібник / Сташен Б. ; пер. з нім. В. Климченка / за загал. ред. В. Іванова. К. : Центр вільної преси, 2021. — 260 с.
47. Тегг Джон. Тягар репрезентації: есеї про множинність фотографії та історії. Київ: Родовід. 2019. 248 с.
48. Техніка інтерв'ю. – К., 2003. 19. Техніка репортажу. – К., 2003
49. Титаренко М. Не музи, а м'язи. 50 вправ із творчопису. Лабораторія, 2023. — 360 с.
50. Шотурма Н.В. Діджитальна комунікація як один із механізмів взаємодії з громадськістю. Вісник Прикарпатського університету. Сер. : Політологія. Івано-Франківськ : ЛК, 2019. Вип. 13. С. 86-93.
51. Ятчук О. М. Інтерактивне телебачення: соціально-комунікаційні моделі та технології : монографія. – Дніпро : УМСФ, 2018. – 136 с.
52. Холод О.М. Методологія досліджень соціальних комунікацій : підручник / О.М. Холод. — Львів : ПАІС, 2014. — 280 с.
53. Холод О. М. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. й доп. / О. М. Холод. – К. : Видавництво «Білий Тигр», 2018. – 370 с.
54. Хороб С.С. Публіцистика: жанр літератури чи журналістики?// Прикарпатський вісник НТШ. Слово, Вип. 2 (54), 2019. – С. 364-370
55. Шлемкевич Т. В. Дезінформація в українському інформаційному просторі як виклик сьогодення. Вісник Прикарпатського університету. Політологія. № 14, 2020. С. 85–89.
56. Шлемкевич Т. В. Проблемний вимір та специфіка політичної комунікації в сучасній Україні. Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник». № 151, 2019. С. 110–115.

Рекомендовані ресурси

1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (новаредакція 2022 року) URL: <https://pnu.edu.ua/wp->

content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf

2. Методичні рекомендації з висвітлення в медіа гендерної рівності, запобігання насильству, проявам сексизму та гендерних стереотипів./ Міністерство культури та інформаційної політики України, 2023. – 57 с. URL: <https://cje.org.ua/library/metodychni-rekomendatsiyi-z-vysvitlennia-v-media-gendernoi-rivnosti-zapobihannia-nasylstvu-proiavam-seksyzmu-ta-gendernykh-stereotypiv/>

3. Наказ Міністерства освіти і науки України. 12.01.2017. №40. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>

4. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти URL: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>

5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні 2012 – 2021 рр. URL: www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf

6. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

7. Положення про запобігання академічного плагіату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція, 2022 р) URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

8. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18

9. Рекомендація CM/Rec(2022)16 Комітету Міністрів державам-членам щодо боротьби з мовою ворожнечі URL: <https://cje.org.ua/library/rekomendatsiia-cm-rec-2022-16-komitetu-ministriv-derzhavam-chlenam-shchodo-borotby-z-movoiu-vorozhnechi/>

Додаток А

Взірець індивідуального завдання Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Інститут, факультет _____

Кафедра _____

Освітній рівень _____

(шифр і назва)

Затверджено на засіданні кафедри _____

_____ Протокол № _____

від _____

_____ Завідувач

кафедри _____

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

Керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити _____

3. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

п/ п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток Б

Взірець титульного аркушу магістерської роботи

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет філології
Кафедра журналістики

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього рівня магістра

на тему:

ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Виконав: студент __ курсу, групи __
спеціальності 061 Журналістика
прізвище, ім'я та по батькові студента
Керівник: прізвище та ініціали
Рецензент: прізвище та ініціали

Івано-Франківськ – 20_р.

Додаток В

Взірець оформлення змісту кваліфікаційної роботи

на тему: «Подкаст як інструмент популяризації освітньої послуги»

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1.Подкаст як сучасний тренд медіаринку	6
1.1 Стан наукової розробки теми.....	7
1.2Види подкастів та методи їх створення.....	10
1.3Роль подкастів у просуванні освітніх послуг.....	15
Висновки до розділу.....	22
Розділ2. Освітні подкасти: аналіз ринку.....	23
2.1. Подкасти про освіту: види і формати.....	23
2.2. Профорієнтаційна роботу кафедри журналістики та роль подкастів у цьому процесі.....	31
Висновки до Розділу.....	42
Розділ 3. Шляхи удосконалення просування освітньої послуги кафедри журналістики та інструменти створення подкастів для.....	43
3.1. Контент-план створення та просування освітніх подкастів кафедри.....	43
3.2. План-сценарій подкасту.....	48
3.3. Інструменти та методи вимірювання показників успішності.....	52
3.4. Висновки.....	56
Список використаних джерел.....	59
Додатки.....	6

Додаток Г

Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40) детально подані на <http://lib.ru.if.ua>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги (монографії, підручники, посібники)	
Один автор	Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник/ Вид. 3-тє, стереотипне. К.: Академвидав, 2009. 560 с. Johnson L.K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London: New York University Press, 2000. 326 p.
Два автори	Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: підручник. К.: Знання, 2007. 447 с.
Три автори	Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків, 2011. 312 с.
Чотири і більше авторів	Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку: монографія / Л.О. Калмикова, С.Д. Дем'яненко, Н.В. Харченко, Л.А. Порядченко. К.: Вид. «ПП Медведєв», 2007. 304 с. Коллективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є. І. Григоренко та ін. – Харків: [б. в.], 2013. – 352 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядник(и)	Інформаційне законодавство України: науково-практичний коментар/ В.О. Горобцов [та ін.]; за ред. Ю.С.Шемшученка. К.: ТОВ Вид. «Юридична думка», 2006. 232 с.
Автор (и) та перекладач(і)	Беккарія Ч. Про злочини і покарання / вступ. ст. Н. І. Панова; пер. з італ. М. М. Ісаєв. К.: Ін Юре, 2014. 240 с.

Без зазначення автора	Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук.ред. Д. В. Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. 520 с. Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012.
-----------------------	---

	1128 с.
Багатотомні видання	Літопис УПА. Торонто, Львів: Літопис УПА, 1977. Т. 2. 256 с. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В. В. Сташис, В. Я. Тацій. 4-те вид., переробл. і допов. Т.1. Харків: Право, 2010. 456 с.

Інші видання

Автореферати дисертацій	Антонюк Н. Українське культурне життя в Генеральній Губернії (1939-1944 рр.): Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. докт. історичних наук. Львів, 1999. 35 с.
Дисертації	Сокурєнко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис. ... д- ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. К., 2016. 573 с. Костенко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с.
Архівні документи	Звіт про так звані національні збори українців у Львові від 30 червня 1941 р. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО України). Ф. 3833. Оп. 1. Спр. 4. Арк. 1-5.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма- методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт / НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).

Стандарти	<p>ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид.офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид.офіц. К.: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Бібліографічні	Українсько-польські стосунки періоду Другої світової війни у

показчики	<p>вітчизняній історіографії. Бібліографічний показчик / уклад: О.Є. Лисенко, О.В. Марущенко. Київ – Івано-Франківськ, 2003. 124 с.</p> <p>Систематизований показчик матеріалів з питань адміністративної реформи, опублікованих у Віснику Національної академії державного управління за 1997– 2005 роки / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; уклад.: О. О. Бабінова, О. Г. Белінська. К.: Вид-во НАДУ, 2006. 11 с.</p>
Каталоги	<p>Історико-правова спадщина України: кат.вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.</p>
Частина видання	
Частина книги	Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Вид. 5-те, стер. К.: Знання, 2006. С. 226 – 228.
Стаття з довідкового видання	Баулін Ю. В. Обставини, що виключають злочинність діяння. Великий енциклопедичний юридичний словник. К.: Юрид. думка, 2007. С. 550.

Стаття з продовжуваного видання	Данильян О. Г., Петришин О. В. Проблема взаємовпливу правового виховання державотворчого процесу: українські реалії. Вісник Національної академії правових наук України. Харків, 2010. № 2. С. 28–39.
Стаття з періодичного видання (журнал, газета)	Юр'єва Н. Навчання рідної мови за творами Василя Сухомлинського. Палітра педагога. 2012. №5. С.5–10. Залуцький О. «Мелодії життя» Юрія Гіни. Українська музична газета. 2012. №3(85). С.3.
Рецензії	Драч О. О. [Рецензія]. <i>Український історичний журнал</i> , 2016. № 1. С. 217–219. Рец. на кн.: Темченко А. І. Традиційні мантичні практики: архаїка знакової системи. Черкаси: ІнтралігаТОР, 2015. 112 с.

Тези, доповідь	Стефанюк Г.В. Соціальне становище вчительства Галичини в роки нацистського «нового порядку». <i>Інтелігенція і влада: матеріали Шостої Всеукраїнської наукової конференції</i> (Одеса, 20–23 травня 2014 р.). Одеса: Астропринт, 2014. С. 233–235.
----------------	--

Нормативно-правові та інші юридичні акти, опубліковані в офіційних джерелах оприлюднення, в тому числі електронні ресурси

	Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с. Конституційний Суд України: рішення, висновки / відп. ред. А. С. Головін; уклад.: К. О. Пігнаста, О. І. Кравченко. Київ: Логос, 2011. Кн. 10. 431 с. Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с. Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4.
--	--

Електронні ресурси

Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.
-------	--

	2017).
Законодавчі документи	Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. <i>Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні</i> . Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).

Додаток Д

Взірець форми відгуку наукового керівника

**ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу**

студента

_____ (назва теми)
(прізвище, ім'я)

на тему

—

(Текст відгуку)

—

Загальна оцінка кваліфікаційної роботи та висновки щодо рекомендації до захисту в ЕК.

Науковий керівник _____

(посада, місце роботи)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

“ _____ ” _____ 20____ р.